

DOMOLJUB

Izida vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in drugo tujo državo 6 K.) — Posamezne številke so prodajno po 10 vinarjev.

S prilogama:
„Naš kmečki dom“ in „Naša gospodinja“.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 42.

V Ljubljani, dne 21. oktobra 1915.

Leto XXVIII.

Šumi Marica!

Bolgarija je v vojski s Srbijo in je s tem stopila na stran naše in nemške države v sedanjem svetovnem boju. To je že tretja vojska teh dveh po krvi in jeziku tako sorodnih držav, odkar sta samostojni, rešeni turškega jarma. Kralj Milan je iz голе nevoščljivosti, brez vsakega, količkaj vrednega vzroka svoj čas napadel Bolgare in bil temeljito tepen. Koncem balkanske vojske sta se zopet spoprijela Bolgar in Srb in zdaj iznova. Vselej pa je bila kriva prelivanja bratske krvi nestrpna, naravnost nora srbska trmoglavost in sebičnost. Milan je planil nad Bolgarijo samo zato, ker se je ne na srbsko, nego izključno na turško škodo povečala. Ob drugi balkanski vojski je izbruhnil boj, ker Srbija ni držala besede. Nekaj sila grdega se drži povesti tega boja. Srbi in Bolgari so pred vojsko z Grki vred dogovorili skupno zvezo. K ti zvezi je bilo najtežje spraviti Bolgare, ker so ti od vedno steli Macedonijo k sebi in Macedonce med Bolgare, Srbi pa tudi. Da se je zveza dosegla, so Srbi Macedonijo v zvezni pogodbi za slučaj vojske s Turki prepustili Bolgarom. Ko je bila pa Macedonija osvojena, so jo zasedli in pogodbe držati niso hoteli. Zato se je vnela srbsko-bolgarska vojska, pri kateri so Srbi zmagali. Toda, kakor vidimo, le za kratek čas! Zdaj ne gre Srbom več za Macedonijo, marveč za obstoj njihove države. Kakor vse kaže, bo kmalu Srbija izginila kot samostojna država s površja. Samogoltnost, brezobzirnost, brezmejna oholost in obenem preziranje vseh нравnih zakonov uniči posamnika in družbe. Ni bilo treba Srbiji tiščati v to usodo, ki jo zdaj čaka. Z Bolgarijo bi bila lahko živela v najlepšem miru. Leta 1905., torej ravno pred 10 leti, se je sklenila med Bolgari in Srbi skoraj popolna carinska zveza, po kateri bi bili obe državi v gospodarskem oziru proti

drugemu svetu ena celota, a tudi to zvezo so Srbi podrli, predno je začela živeti. Danes lahko povemo, da je imela ta carinska zveza prvi in glavni namen v gospodarskih rečeh dobiti moč, in sicer predvsem za Srbijo, proti naši državi, glede na trgovino z žitom in živino. Srb je pehal Bolgara od sebe in danes se Bolgar bojuje roko ob roki naše države.

Pomen tega boja je ogromen. Ni čuda, da po dunajskih ulicah vihrajo bolgarske zastave in da Nemci navdušeno prepevajo »Šumi Marica«. Bolgarija v zvezi z nami pomeni popolnoma nova pota. Trgovini so odprta vrata do Črnega morja in preko njega v Malo Azijo in Mezopotamijo. To zagotavlja delavcu zasluzka in s tem gospodarsko povzdigo v vseh ozirih. Srbija je neštokrat po izjavah svojih ministrov rekla, da hoče živeti v prijateljstvu z našo državo, na katero je po svoji meji navezana; delala je pa drugače. Bolgarijo je imela že trdno na svoji vrvi in sicer v vseh ozirih tudi glede na sovraštvo proti naši državi, toda takorekoč izgrda jo je odpodila od sebe. In zdaj išče Bolgarija svoje bodočnosti v zvezi z nami in v boju s Srbijo in sicer v zadnjem odločilnem boju, katerega cilj je uničenje srbske države. Dokler smo imeli Italijo za zaveznico, ni bilo mogoče na to misliti, ker se je Lah protivil vsakemu napredovanju v Srbiji in na podlagi svoje pogodbe zahteval, da se ne sme naša država kar nič povečati na Balkanu. Namesto Laha imamo zdaj Bolgara, ki nasprotno z vsemi silami želi, da se naša država tako daleč raztegne, da bo mejila z Bolgarijo in ki sama najbolj kopni po tem, da se razdeli sedanja Srbija.

Po resnici in pravici.

Nočemo, da bi se naše ljudstvo, doma ali v vojski, hvalilo, v čemer hvale ne bi zaslužilo. Prav tako treba odklanjati tudi poročila, ki ga slikajo v slabši luči, kakor je res.

Skrivati resnico, kadar bi videli na naših vojakah kaj slabega, bi bilo toliko vredno, kakor bi bilo vredno skrivanje gnojne rane pred zdravnikom. Nikjer ljudje niso tako dobri, da bi ne bilo nekaj slabih vmes. In če se opazi tupatam kaj grajevednega, pa bi kdo zaradi tega izlil svojo žalost v mrklo in črnogledno posploševanje, je za narodovo ime krivično. Samo resnica je koristna, naj bo resnica na dobro ali na slabo stran.

Ali ni čudno, da moramo na primer javno čitati, da so »Kranjski Janezi« v smrtni nevarnosti na bojišču še surovi in vdani drugim človeškim slabostim, zasebno pa izvemo, da pobožno molijo, da gredo k spovedi in prejmejo sv. obhajilo, kadar jih duhovniki povabijo!

V presojanju moramo biti previdni. Nebroj lepih, tolažilnih, v srce segajočih in blažilnih vojaških pisem smo že čitali in priobčili v naših listih tekom dolgotrajne sedanje vojske. Iz pisanja naših slovenskih vojakov odseva živa vera, zaupanje v Boga ter v pomoč nebeske Matere Marije; iz pisem veje občudovana vdanost v voljo Najvišjega; v njih se zrcali požrtvovalna ljubezen naših mož in fantov, izkratka: Celi naši junaki so naslikani in opisani v vojni pošti!

Seveda, ako bi kdo hotel sklepati samo po teh pisemih ter reči: Blagor Slovenecem, da imate tako izborne, vrle, junaške, Bogu vdane in domoljubne vojake, bi sodba ne bila točna in popolna.

Pisma, ki jih priobčujemo, so pisma boljših in najboljših. Koliko je pa dobrih in vzornih vojakov, ki sploh ne pišejo, ker niso vajeni, ker so skromni. Samo Bogu je znano njih vztrajno in voljno trpljenje, njih vzorno življenje, njih boji in njih junaštva! Da je med našimi slovenskimi vojaki sila veliko dobrih in blagih junakov, pričajo že napolnjeni predali naših uradniških miz; a to, kar se pošlje uradništvom je le majhen del slovenske vojne korespondence.

Ako bi tujec, ki naših — v celoti poštenih in dobrih — slovenskih fantov in mož ne pozna, dobil v roke samo tugo-vanje in tarnanje poedinih dopisovateljev, bi se v sodbi, ki bi jo o npravstveni vrednosti naših vojakov naredil — daleko zmotil.

Veliko je gotovo slabega na bojiščih, zlasti v krajih za bojnimi črtami; toda med slovenskimi vojaki razmerno morda najmanj. V npravstveni vrednosti jih nemara prekašajo samo vrli in verni Tirolci, drugi pa komaj.

Vpoštevati je pa treba, kako človek, ki je morda že celo leto v bojnem vrvežu, nehote otopi, postane malo robot, manj občuten. Rahločutnost izgine; saj vojaki-ranjenci sami tožijo, da na fronti človek nekako podivja. »V raskavem bojnem roko-dejstvu« — tako piše neki francoski redovnik, ki je sam moral s puško na vojsko, — »se polagoma skrhajo plemenite poteze človeškega srca.«

Napačno bi torej bilo, če bi vrgli vse v en koš, če bi po posameznih slabih zgledih, ali po posameznih oddelkih sodili ali celo obsodili vse slovenske vojake; saj imamo neizmerno takih poročil, ki iz njih izvemo, kako je naš vojak dovteten za dobro besedo, kako hvaležno prejema najmanjše darove, ki ga spominjajo na Boga, na Marijo. Kako so se razveselili molitvenika »Kriščanski vojak«, kako so z zanimanjem, z vnmemo in hvaležnostjo čitali vojaško številko »Slovenca«, kako verno shranjevali razne dobre letake, podobice, molke! itd.

Pridemo torej do zaključka, da nismo prav poučeni, če bi mislili, da med našimi slovenskimi vojaki ni nič pomanjkljivega, slabega, obsodbe vrednega. Kar je takega, da se mora grajati, zadene pa le neznatnejši del. Večini naših dobrih in vzornih brambovcev domovine — pa čast in spoštovanje in ljubezen.

V tolažbo!

Kar smo zgoraj povedali, velja prav tako tudi za razne neprijetne govornice, ki jih morda čujejo možje-vojaki na bojišču

od doma. Dobe se sumljivci, ki sebe in druge vznemirjajo z raznimi dvomi; dobe se pa tudi načajci, ki druge samo dražijo, vendar pa s tem lahko zasejejo nepokoj v srca občutljivih in skrbečih mož. Ne rečemo, da bi se ne mogli pripetiti slučajni verolomne nezvestobe, a posamnih žalostnih padcev ne smemo posploševati ter begati bojnikov, ki radi tvegajo za domovino vse, samo če vedo, da je doma vse v redu.

V roke smo dobili list ogrskih Slovencev »Novine«. V 41. številki je natisnjeno pismo nekega desetnika Ivana Dervariča 20. domobr. pp. Pod naslovom: »Žalost vojakov zavoljo zakonolomnih žen« piše med drugim:

»Prašal bi vas, če je istina, da so nekatere »ništerne« žene, ki imajo svoje može na bojišču, doma jako slabe pameti »gratule«. Prosim za odpuščenje tiste, katere niso krive; ali gorje onim, katere so krive in katere tako žalost delajo svojim možem, ki se vojskujejo za vero Kristusovo, za svoje družine in za domovino. Zmislite se, drage žene, na svoje žalostne može, ki toliko trpe, ki jim je kamenje za posteljo, za blazino ostre krogle, kruh pa — bridke solze!... Pridite sem, ve žene in dekleta, ki ste trdega srca, da poboljšate svoje življenje! K. I. Z., ki se je tu pri 20. domobr. pp. vojskoval, je v vodo skočil, ko je slišal žalosten glas od svoje žene. Ni več hotel živeti poleg take žene. Utopil se je. Kako je to tožno!...«

Urednik »Novin« je ob koncu pisma modro pristavil v narečju ogrskih Slovencev: »Nekaj je istina, dosti pa ne!«

V tolažbo bi tudi mi pristavili:

Ne prečno gledati! Resnica je, da se je uprav vsled vojske in vsled ločitve moža od žene prava ljubezen še le pojavila. Marsikje je vladala med njima morda kaka nesporazumnost, razmerje med njima je bilo bolj mrzlo. Ob slovesu se je pa pokazalo, da je vez ljubezni trdna in da bo taka tudi ostala. Zdaj vidi žena, koliko manjka v hiši in družini, če ni moža. In mož! Kolika tolažba zanj, ko mu žena pošilja iskrene pozdrave in pa zagotovilo trajne vdanosti. Kolika tolažba zanj, ko bere, da žena moli zanj, da molijo otroci in darujejo sv. obhajilo za ljubelega ateja, za srečno vrnitev! Da, moli se; veliko se moli zlasti v družinah, ki imajo očete na bojišču. Kjer se pa moli, stanovitno moli, kjer se prejemajo zakramenti, se ni treba bati, da bi imel zapeljivi duh moč in dostop v hišo.

Zato pa ne begati naših vojakov-trpinov, saj imajo že itak trde dni, bridke in dolge ure; pa vse radevolje prenesejo, samo če vidijo in slišijo, kako domači, kako žene v zvestobi in ljubezni težko pričakujejo glasov od svojih dragih na bojišču, kako drhte v goreči molitvi, da bi ljubi Bog varoval in ohranil ljubljene može, očete in gospodarje!

Denar v promet!

Sempatje beremo, da je pri podiranju starega poslopja ali pri prekopavanju zemljišča prišla na dan stara posoda, ki so se iz nje usuli zlati in srebrni novci starega kova.

V vojnih časih se je zgodilo, da so preplašeni ljudje zazidali ali zakopali zaklad, da ga skrijejo pred sovražnimi vojščaki. Sami so morebiti umrli v vojski ali vsled boleznih, posoda z zakladom pa je ostala skrita in je izsula svojo vsebino tujim najditeljem.

Časi so se spremenili, dobili smo varnejše shrambe, kakor luknje v zidovju ali jame v zemlji. Kdor hoče spraviti svoj denar na varno, ima na razpolago raiffeisenovke, hranilnice, poštne hranilnice in bančne zavode. Tu ni denar samo na varnem, temveč donša tudi pridno obresti, se množi ter se pretvarja v nove gospodarske vrednosti.

In vendar se morda še dobe ljudje, ki svoj denar zakopavajo, kakor so delali njih pradedi v tridesetletni vojni. Velik del denarja, kar ga je bilo pridobljenega vsled vojne ali povodom vojne, je ostal pri posestnikih, ki so zlato zaprli, bankovce poskrili; da, celo srebro in nikel so negrabili ter ga zaprli. Zlato se sedaj morda sveti v nogovicah, bankovci leže med skladančami perila, srebro leži na dnu škrinj, brez obresti in brez porabe. Ti ljudje najbrže mislijo, da na ta način najvarneje spravijo svoj denar ter ga varujejo nevarnosti, zmanjšanja in izgube.

Toda uprav nasprotno pa je res. Izkušnje prejšnjih časov dokazujejo, kolikokrat so bili taki nabrani zakladi vgrabljeni, ali jih je uničil ogenj ali miši, ali so ostali pozabljeni v svojih skrivališčih. Ko so prišli zopet na dan, so bili novci že davno iz veljave. Dolžnost, zamenjati bankovce, je med tem časom morda prenehala, in skrbno varovani zaklad se je spremenil v kopicico manjvredne kovine in papirja.

Nekoliko umljivo je, če bi spravili skupaj denar taki ljudje, ki menijo, da morajo biti pripravljene na hiter beg! Toča ozemlje monarhije je danes, izvzemši majhnega obmejnega pasu, očiščeno sovražnika; čvrste, vojne in zmagajene čete se ustavljajo sovražniku, naše čete stoje globoko v notranosti ruske države.

Preč s tem bedastim strahom in s pomisleki! Zadrževanje denarja posamezniku prav nič ne koristi, ovira pa promet; posestniku vzame obresti, povzroča pomanjkanje drobiža in stem težave v vsplakanjem življenju.

Skrivanje denarja pa je vihu tega skrajno nepatriotično in neznečeno. Dobrobit posameznika je danes neločljivo zvezana z dobrobitjo države. Samo če zmagata država, se bo skupnosti in posamezniku dobro godilo. Udanost državi je edino sredstvo, da se zagotovi bodoča sreča. Torej na dan s skritim denarjem in denarnim papirjem.

Srebrni in niklasti denar v p.r.o.m.e.t! Kdor je nabral srebrnega ali niklastega denarja in ga shranjuje, naj ga spravi zopet v promet. Stem nima nobene žrvice, kajti kovan denar mu niti za trohico ne koristi več, kakor bankovec. Pomanjkanje drobiža je gotovo velika ovira.

Ne skrivajte bankovcev! Kdor ima večje zneske v papirnem denarju, ki zanj trenutno ali v bližnjem času nima porabe, naj kupi vojno posojilo, ali naj plača dolgove, ali naj naloži svoj denar v poštne hranilnici, v raiffeisenovki, doma-

El hranilnici, banki. Njegov denar ne bo samo njemu samemu donášal obresti, temveč tudi koristil narodnemu gospodarstvu, skupnosti.

Pri vložnih knjižicah se lahko zavarujemo napram tatvini, ako si izberemo posebno geslo, ki je samo lastniku in denarnemu zavodu znano. Tat, ki ne pozna gesla, ne dobi izplačanega denarja, denar ostane ohranjen pravemu lastniku.

Na tisoče jih odkoraka vsak teden na bojišče, zapusté ženo in otroke, poklic, rodino in posestvo, da prelijejo svojo kri za domovino! Ali naj se spričo tega še dobé ljudje, ki se ne morejo ločiti od svojih srebrnikov in papirnih denarjev, četudi jim ločitev ne prinaša izgube, temveč dobiček na obrestih in večjo varnost?

Prebivalstvo, ki je pri tolikih prilikah dokazalo svojo zdravo pamet, patriotično mišljenje in zmisel za skupnost, za pravi odgovor na to vprašanje ne bo v zadregil!

Pregled po svetu.

Bolgarija je dovolila izvoz žita na Grško. Vsled prošnje grške vlade je dovolila Bolgarija, da se sme izvažati žito za kruh v Grčijo, v kolikor ni ogroženo preživljanje bolgarskih prebivalcev. Grška vlada jamči, da bo žito porabila zgolj za domače prebivalstvo.

Brezuspešen poizkus. Ruska vlada je poizvedovala, kaj bi rekla Romunija, če bi zahtevala, da se dovoli ruskim četam prehod preko Romunije. Bratianu je odločno izjavil, da bo z vso silo varoval in branil romunsko nevtralnost.

Nevtralnost Grčije. Po vesteh iz mero-dajnih krogov v Atenah se je Grška odločila, da za vsako ceno ostane nevtralna. Grška vlada misli odpovedati pogodbo s Srbijo. Kakor se sliši, sta Grška in romun-ska vlada v Soliji izjavili, da ostaneta toliko časa nevtralni, dokler se Bolgarija omeji samo na varstvo svojih upravičenih interesov proti Srbiji.

Francoski zunanji minister odstopil. Delcassé je odstopil, ker se je popolnoma izjalovilo delo četverosporazuma, da bi se bile združile Bolgarija, Grška in Romunija proti nam. Zgodilo se je nasprotno: Bolgarija gre z nami, Grška in Romunija sta pa tudi nasproti skupnemu nastopu s sporazumom skrajno hladni. Delcassé spada med tiste politike, ki so s Francijo najbolj delali na vojsko proti Nemčiji, da maščujejo francoski poraz l. 1870 do 1871. Eden glavnih povzročiteljev sedanje svetovne vojske je z Delcassejem padel. Nade na mir se z njegovim odstopom izboljšavajo, ker je pripadal najbesnejšim pristaščem vojske ne glede na konec in ni poznal spravljivosti in miroljubnosti.

Oborožena nepristranost Grčije. Nova vlada z novim ministrskim predsednikom Zaimis-om se je predstavila zbornici v Atenah 11. oktobra. Zaimis je izjavil, da so mednarodne razmere zelo zapletene, da pa politika Grčije sloni na istem temelju, na katerem je bila izpočetka svetovne vojske. Ker je pa treba življenske koristi domovine

varovati, zato bo nevtralnost Grčije oborožena.

Amerika je začasno prepovedala izvoz orožja. Ta prepoved je nastala vsled tega, ker namerava okrog 20 svetovalcev južnih držav povzročiti gibanje zoper izvoz ameriškega orožja.

Romunija miruje. Romunska poslanika v Londonu in Parizu sta izjavila v imenu svoje vlade, da hoče Romunija ostati za čas balkanskih bojev nevtralna.

Grčija se drži. Nasproti sporočilom, da Francija in Anglija še vedno izkrcavata čete v Solunu, se zatrjuje, da je grški ministrski predsednik Zaimis prepovedal ententi uporabo grške železnice (Solun—Niš). Grški poslanik je 14. oktobra sporočil Radoslavovu v imenu svoje vlade, da hoče tudi novo ministristvo ohraniti nevtralnost.

Zmeda v četverosporazumu. Časopisje entente je vse zmedeno; vsak list nasvetuje nova pota in sredstva. Nekateri trde, da je škoda, če se opusti dardanelško podjetje; drugi pravijo, da ni vredno pošiljati čet v Solun, če Grčija ne potegne s Srbijo. Splošno so pa mnenja, da se bo srbska armada težko ustavljala premoči napadalnih čet.

Tudi v Albaniji vre. V dogovoru z Bolgari se hočejo tudi Albanci otresti Srbov in Crnogorcev.

Svetovna vojska.

Središče pozornosti je sedaj Balkan. — Padee Belgrada in odstop Venizelosa presenetil četverosporazum. — Bolgarija odločila. — Avstrijske in nemške čete prodirajo polagoma proti jugu: Požarevac padel. — Višina Avala zasedena. — Bolgari prekoračili reko Timok in zasedli višino Glogovico. Vzhodni del trdnjavijskih fortov pri Zaječarju — zasedli Bolgari. — Boji z Rusi zmerni. — Pri Dvinsku malo napredka. — Več francoskih ladij potopljenih. — V Champagni odbitih sedem francoskih napadov. — Italijani napeli nove site. Hud artiljerijski ogenj na celi fronti. Na Dobrdobski planoti Lahi večkrat odbiti in tepeni.

Dva sta padla prejšnji teden: En veljak in eno mesto in sicer oba že v drugo — upati je, da končoveljavno — Venizelos in Belgrad. Dvojen poraz naših sovražnikov na jugovzhodnem bojišču, kjer se sedaj zaključuje svetovna vojska.

Venizelos, grški ministrski predsednik je bil odpuščen že marca meseca. Ob volitvah si je zopet zagotovil večino; kralj Konstantin ga je iznova postavil na čelo vlade. Ker se je vojska ob Dardanelah za Angleže in Francoze slabo obnesla, se je Venizelosova ljubezen do entente nekoliko omajala. Kljub temu je v zbornici podarjal, da se mora Grčija nasloniti na če-

tverosporazum. Kralj ga je odslovil. Ta novica je udarila kakor bomba med politike četverosporazuma, kajti ententa je že imela svoje čete pred Solunom. Kralj je pozval miroljubnejšega moža z imenom Zaimis, ki je sestavil novo vlado. Zaimis je izjavil, da bo varoval strogo nevtralnost.

Zdaj ko je padel tudi Belgrad, je spoznala ententa resno nevarnost za Srbijo, kar dokazujejo zelo ljuti napadi na raznih delih naše fronte po Rusih in Italijanih, ki skušajo kolikor mogoče razbremeniti Srbe. Zadnje napade so Rusi zopet plačali z ogromnimi žrtvami. Čas, ko so Rusi varčevali z municijo, je, kakor se zdi, potekel. Sedaj razsipavajo material nič manj kot svoj čas v Karpatih.

Tudi Italijani se ne strašijo nobenih žrtev, da bi nam le v sedanjem trenutku postali neprijetni. Na planotah Folgarije in Lavarone so divjali nekaj dni najljutejši napadi. Sovražnik je napadal posebno tiste naše forte, ki obvladujejo gornjo sugansko dolino. Naše posadke so morale vzdržati najhujši ogenj. Vedo pa, da so vražnik z obupom nadaljuje svojo izgubljeno igro.

Italijani bodo menda še enkrat poizkusili z veliko ofenzivo, zadnjo pred zmira

SRBIJA V OGNJU.

Kako je v Belgradu. Vsled obstreljevanja je glavno mesto precej trpelo. Prizadeti sta zlasti občutno zgornja in spodnja trdnjava. Poškodovan je deloma tudi tvorniški oddelek, kakor tudi mest. del vil ob Kalimegdanu. Manj je trpela glavna cesta, ob kateri stoji novi konak, boljše trgovine in ministrstva. Prebivalci so se bili povečini umaknili. Zavezniški topovi so držali v ognju vse dohode do mesta, tako da ni bilo ujanja, da bi se bilo mesto držalo.

Zgodovinsko dejanje. Točno izvedeni prehod naših in nemških čet čez Savo in Donavo slave časopisi kot najsijajnejše delo v sedanji vojski. Svetovna zgodovina bo pisala o junaško in mojstrsko izvedenem prekoračenju.

Ofenziva v Srbiji se nadaljuje na treh krajih in sicer v Mačvi (vzhodno od izliva Drine) in pri Obrenovcu, dalje južno od Belgrada in vzhodno v dolini Morave. Odpor srbskih sil je strašen. Kljub temu je bilo že 12. oktobra osvojeno mesto in grad Smederevo, ki leži kakih 40 km vzhodno od Belgrada.

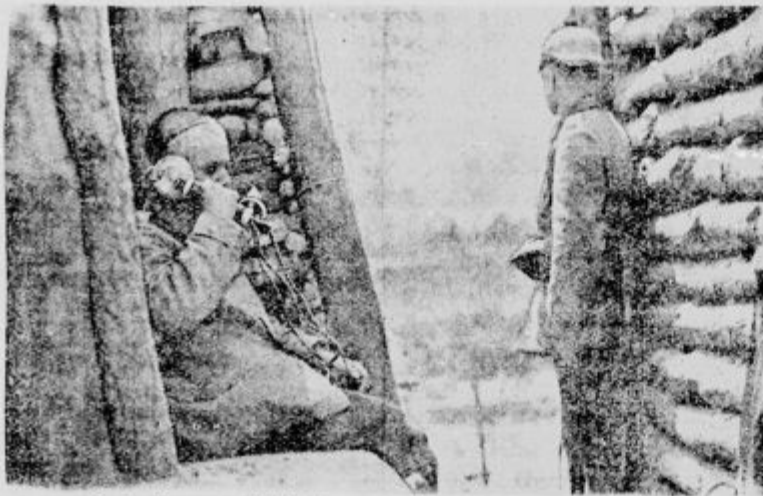
Napadi napredujejo. Dnevno poročilo 14. oktobra: Naši napadi kljub najljutejši protibrambi Srbov povsod napredujejo. Naše čete so vrgle sovražnika ob spodnji Drini iz več jarkov. Južno od Belgrada je iztrganih več srbskih opirališč. Vas Želznik zavzeta z naskokom. Prekoračena je cesta Požarevac—Gradište. Srbi se povsod izredno trdovratno upirajo. Govori se, da so bile med odporom in prekoračenjem Dornave pokončane tri srbske divizije.

O padcu Belgrada. Nepričakovano hitro je bil osvojen Belgrad. Mi, ki stvari presojava le po časopisju, ki slišimo le kratko poročilo »Belgrad je padel«, niti izdaleka ne moremo presoditi, koliko žrtev stane tako ogromno in nevarno podjetje. Če slišimo, da je bilo zbranih na črti Do-

nava—Sava 2000 topov, ki so cele dneve vsipali svoj uničujoč ogenj na srbske utrdbe, če slišimo, da je več dni vsako uro padlo 300 do 500 izstrelkov iz velikih topov, če beremo, da so vojaki delali noč in dan, če izvemo, da so vrli pionirji napravili med najhujšim ognjem čez narastlo Donavo in Savo obenem osem prehodov in mostov, potem si zamoremo vsaj nekoliko predočiti, kako velikansko in občudovanja vredno podjetje so izvršile naše združene čete. Jasno, da tako delo ne more biti brez znatnih žrtev, kajti Srbi so se borili in ustavljali na vse kriplje; po hišah so postavili strojnih pušk, baterije so delovale. Po krvavem boju je padel Belgrad v naše roke.

Angleži in Francozi v Nišu. Dne 14. t. m. so došle ententine čete v Niš; prebivalstvo jih je seveda navdušeno pozdravilo. Čete so takoj poslali na fronto. — Srbski dvor se je preselil v Mitrovico.

Silne težkoče bodo morale zmagati naše čete, preden je pričakovati znatnega napredka v notranjost Srbije, kajti ozemlje je gorato in utrieno, sovražnik je poln fanatične ljubezni do domovine, ki voljno

Iz bojev pred Varšavo. — Pri telefonu v kritju.

izvršuje najtežje vojne zahteve. Iz Niša poročajo, da so raztegnili brambno dolžnost od 15. do 65. leta; v redni srbski vojski je baje tudi mnogo mladenk. »Srbija se bori sedaj za svoj obstanek« je rekel Grey v angleški zbornici.

Sodba zunanjega sveta. Italijanski list »Avanti« namigava, ko sporoča o prodiranju naših čet v Srbijo, da bo predor avstrijskih in nemških čet skozi timoško dolino odločil vojni položaj in prinesel mir. — Bog daj!

Na srbskem bojišču, dne 14. oktobra: Naš napad na pogorju južno od Belgrada je znatno napredoval. Srbi so bili vrženi iz svojih trdnjav podobnih postojank na južni fronti Belgrada in so se vsled težkih izgub pomaknili nazaj na višino Avalo (565 m) tako, da most čez Savo in Donavo in mesto Belgrad nista več v območju srbske artiljerije, čete armade Gallwitzove so obkolile utrjeno mesto Požarevac. — Naši pionirji grade še nove mostove čez Savo in Donavo, dasi jih imajo že lepo stvelo.

Požarevac padel. Nemške čete so po obkoljevalnih manevrih zasedle trdnjavo Požarevac. Ko so bile vzete utrdbe na južni fronti Požarevca, je bilo mesto osvojeno v naskoku. —

Višino Avala južno od Belgrada, so Srbi močno utrdili. Upali so, da jo bodo mogli dolgo držati. Toda že 17. oktobra je došlo obvestilo, da so jo nemške čete z naskokom vzele. Na cesti Belgrad—Grocke prodirajoče čete so zasedle važne višine.

Na bolgarski meji. Prvi boji so se začeli jutraj 14. oktobra, potem ko se je ob 11. uri zvečer izvršila napoved vojske. Srbske čete so prekoračile mejo že 13. oktobra in poizkušale zasesti vrhova Kovička glava in Rosoviti Kamar, ki ležita zahodno od Bjelogradčika. (To mestece leži nasproti Knjaževcu.) Tudi na meji ob cesti Kumanovo—Kjustendil so nameravali Srbi zasesti važne točke, ki branijo pot v Sofijo. Srbi so bili prepodeni.

Prva bolgarska armada je napadala 15. oktobra čez srbsko vzhodno mejo ter zasedla prelaze in višine med Bjelogradčikom in Knjaževcem.

Čez Timok. Bolgarske čete so deloma že prekoračile reko Timok ter zasedle višino Glogovico blizu Knjaževca. Ujele so pri tem 200 Srbov ter vzele 8 topov. 17. oktobra so si osvojili Bolgari vzhodne forte trdnjave Zaječar.

Nova napoved vojske. Francija in Anglija sta napovedali vojsko Bolgariji. Zdaj imamo že 24 vojnih napovedi tekom svetovne vojske.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Živahnije delovanje italijanske artiljerije. Pretečeni teden je bila laška artiljerija precej besna. Živahno streljanje je bilo zlasti 12. in 13. oktobra, ko so napadli z ognjem težke artiljerije planoto Lavarone. Tudi pri Bovcu in Tolminu ni bilo miru; v Doberdobskem odseku so bili živahni zlasti letalci. Ob Mrzlem vrhu sta bila odbita dva laška napada.

Dva italijanska aeroplana so naši izbili dne 11. oktobra pri Kostanjevici na Krasu. En letalec je težko ranjen, drugi je padel nepoškodovan.

Na tirolski bojni črti je trajal močan ogenj sovražne artiljerije neprestano več dni. Ponovljeni pehotni napadi na planoti Folgarija so bili opolnoči (od 13. do 14. okt.) in zopet proti jutru krepko odbiti. Več laskih stotnij se je moralo umakniti nazaj.

In zopet Doberdobska planota. Na severovzhodni odsek Doberdobske planote se je 16. oktobra po strašnem artiljerijskem ognju italijanska pehota večkrat navalila na naše postojanke. Vsi naporji so se zmelili ob naših ovirah. Sovražnik je imel velike izgube ter se je umaknil v svoje brloge. Popoldne istega dne so še enkrat poizkusili svojo srečo, a jih je takoj ustrahovala naša artiljerija. Zvečer in ponoči še niso mirovali; vrnili so se vselej s polomom. V goriškem in tolminskem okolišču je istodobno delovala sovražna artiljerija. Italijani so uporabljali plinaste bombe. — Tudi na Tirolskem in Koroškem artiljerija ni mirovala.

VOJSKA Z RUSI.

Nova razvrstitev. Berlinski listi so poročali, da se je začela na Ruskem nova velika razvrstitev vojne sile, in sicer po načrtu novega armadnega vodstva, ki mu načeluje car sam. Vsi štirje ruski poveljniki generali: Aleksejev, Ruski, Evert in Ivanov so bili odklikovani z visokim redom sv. Jurija. Petrograjski vojaški list objavlja, da bodo pričele ruske čete novo veliko ofenzivo.

Pri Dvinskju — grom in strela. Gromenje nemških topov ob napadu na Dvinsk je, kakor naznanjajo petrograjski listi, neznošno in grozno kakor vihar. V Dvinskju je polno ruskega vojaštva, ki hoče mesto za vsako ceno držati. Dne 14. oktobra sta bila odbita dva huda ruska izpada.

Pri Črnovicah so nameravale ruske čete prodirati. Pričele so s svojim poizkusom že 4. oktobra. Šest rojnih vrst so poslali v boj, ki so bile več ali manj pokošene. Ko so izprevideli, da je ves napor zaman, so izpraznili svoje naprej potisnjene postojanke in se umaknili.

Napad ob Stripi. Dne 12. oktobra so naši bataljoni odbili pri Barkanovi ob Stripi četrti ruski napad.

V Volhiniji so bili dne 15. oktobra odbiti ob potoku Korminu močni ruski napadi.

Najsevernejše bojišče. Vzhodno od Mitave (boj za Rigo) so vrgli nemški vojski ruske sile iz trdnih postojank čez reko Misso. Ujetih je bilo čez 1000 Rusov, pri Dvinskju pa 440.

FRANCOSKO BOJIŠČE.

Sila ponehuje. Zmerni boji so bili vse dni severno od Arrasa brez znatnih izprememb na ozemlju. V Champagni so bili sovražniki na obeh straneh Tahure v dneh 11. in 12. oktobra občutno poraženi.

Mrtvica. Francoski črnici iz južnih pokrajin so prenesli bolezen mrtvico tudi na bojišče. Mrtvica je bolezen, ki jo Nemci imenujejo Schlafkrankheit, in je že civilno prebivalstvo okuženo po njej.

Med Ypernom in Loosom so Angleži za oblaki gostega dima pripravili hud napad na nemške postojanke. Na več mestih se je pa dim valil nazaj v njihove lastne vrste. Kolikor ozemlja so se bili polastili,

toliko so ga nato ob napadu z ročnimi granatami zopet izgubili.

Šedem napadov v Champagni zavrtnjih. Francozi so na obeh straneh Tahure napadli sedemkrat z najhujšo besnostjo. S težkimi izgubami so morali odnehati. — Nemški letalec poročnik Bülke je v kratkem času uničil v zračnem boju pet sovražnih aeroplanov.

Velik uničevalni uspeh nemških zrakoplovov. V noči od 13. do 14. oktobra so napadli nemški mornariški zrakoplovi mesto London. V središče, takozvani City, na ladjedelnice, na vodovod Hampton pri Londonu je padlo več bomb. Nastale so razstrelbe in požari. Zrakoplovi so se nepoškodovani vrnili.

NA MORJU.

Dve ladji, ki sta vozili vojake, sta bili zadnje dni potopljeni v Egejskem morju; ena je bila angleška, ena francoska.

Francoski parnik »Samblin Haver« je bil 8. oktobra ponoči blizu Malte torpediran. Nemški podmorski čoln ga je zavrtal in potopil z nad 2000 alžirskimi strelci. Rešenih je samo 90 mož.

Tedenske novice.

Deželna elektrarna na Završnici. Dolej je električni tok napeljan v sledeče kraje: Bled okoli jezera, Radovliča, Brezje, Mošnje, Zgornji in Spodnji Otok, Vrbnje, Gorica, Predlog, Lesce, Hlebce, Zapuže, Breznica, Smokuč, Dosloviče, Selo, Žirovnica, Vrba, Zgornje in Spodnje Gorje, Podhom in Zasip. — Popraševanje po električnem toku je jako veliko; žal, da se zaradi pomanjkanja bakra in motorjev občinstvu ne more ustreči. Vsled tega se tudi napeljava na Jesenice še ni mogla izvršiti. Podaljšanje se pa bo izvršilo po možnosti in si bo elektrarna izkušala pomagati z železnimi žicami, dokler ne bo zopet bakra na razpolago.

Razglas poveljnika skupine generalnega majorja Globočnika. Kakor smo že poročali, sta občini Bohinjska Bistrica in Srednja vas izvolili generalnega majorja g. Globočnika za častnega občana. Ob tej priliki je slednji izdal sledeče povelje: Zastopstvu Bohinjske Bistrice in Srednje vasi sta me z soglasnim sklepom izvolili častnim občanom. Ne glede na čast, ki je s tem doletela moje osebo, vidim v tem predvsem znamenje izvrstnega skupnega življenja in soglasja med podrejenimi povsodi tu razpostavljenimi četami in med civilnim prebivalstvom, kakor tudi znamenje ne manj razveseljivega dokaza spontanе lojalne prijaznosti prebivalcev Kranjske do armade. V tem smislu z zadoščanjem splošno razglašam ta ukrep omenjenih občin.

Škofijske zadeve. Premeščeni so čč. gg.: Franc Pavlič, kpl. v Mirni peči — na Trebelno; Janez Borštner, župni upravitelj pri Sv. Lenartu — na Sv. Goro; Ivan Langetholz, kpl. v Dobu — v Kamnik; Franc Govekar, prefekt v št. Vidu — v Dob; Ivan Lobe, vikar v Novem mestu — v Čr-

mošnjice; Ivan Žerjav, kpl. v Črmošnjicah — v Novomestu; p. Pfajfar, kpl. v Vel. Dolini — na Breznico. — V višje duho vsko izobraževališče sta sprejeta čč. gg. Tomaž Klinar, klp. v Stari Loki, Gregor Žerjav, gojenec bibličnega zavoda v Rimu.

Bivši urednik »Slovenca« se nahaja točasno kot ujetnik v Čeljabinsku na Ruskem.

Tretje avstrijsko vojno posojilo iz leta 1915. more vsakdo podpisati tudi pri Zadrudni zvezi v Ljubljani, ki sprejema prijave po originalnih pogojih in vabi reflektante k obilni udeležbi pri subskripciji.

Po devetih mesecih se je oglasil iz ruskega ujetništva Anton Japelj iz Tomislja pri Ljubljani. — Njegov naslov: Petrograd — Cerzuj.

Morda bo bolje. Zdaj, ko so pobirali žganjarske kotle v vojne namene, se je dognalo, da jih je samo na Kranjskem bilo 13.000. Ogromno število teh žganjarskih tvornic! »Res donša,« pravi »Slovenec z dne 14. oktobra, »kuha žganja ponekod ljudem precejšen dobiček, samo če ni ta dobiček — izgubiček! Naj se prelijo kotli v ognju na oltarju domovine — za vse večne čase!« »Žganje si je zlodej izbral,« pravi v svetem srdu sicer tako ljubeznivi Slomšek.

Popihali so jo... Cesarski komisar v Trstu naznanja, da izgube službe sledeče osebe: Dr. Silvio Pitacco, dr. Silvio Quarantotto, ing. Avgust Luzzatti, ing. Edvard Grulich, ing. Iv. Menesini, ing. Ant. Perco, ing. Gastone Tevini, Emilio Custrin, Leone Grogger, Josip Sillani, Miha Trauner, August Bonifacio, Diomede Benco, Romano Sambo, Mario Tonin, Fiore Cleva, Carlo Painich, dr. Attilio Hortis, dr. Gino Consolo; profesorji, oziroma občinski učitelji: Julij Baschiera, dr. Alojzij Grandi, Alojzij Granello, Mario Migliorini, Mario Picotti, Enrico Rosman, Mario Sablich, Gino Saraval, Artemio Ramponi, Ronseidio Romagnà, Adele Lonschar in pa Valeria Neppi. — Vse te osebe se odpuščajo zato, ker se niso odzvale pozivu, da se priglasijo občni do dne 8. avgusta, 10. avgusta, 22. in 30. septembra. Gori imenovane osebe so odpotovale »neznano kam«. Mi pa vemo, da so te osebe odpotovale »preko luže«. Taki občini je stal na čelu in take ljudi nameršal dr. Valerio.

Mladi domoljubi. Šolska mladina na Drenovem griču je darovala ranjencem v Ljubljani 45 kg svežega sadja.

Mohorjeva družba v Celovcu je pričela razpošiljati knjige za leto 1915. Cenjeni udje prejmejo letos naslednji književni dar: 1. Koledar za leto 1916. 2. Mesija, 2. zvezek. 3. Zgodovina c. in kr. pešpolka št. 17. 4. Zgodovina slovenskega naroda, 5. zvezek. 5. Slovenske Večernice, 69. zvezek. 6. Presveta Evharistija (molitvenik). Kdor je doplačal 80 vinarjev za broširan, oziroma 1 K 40 vin. za vezan izvod, prejme knjigo: Trojka. Družba se bo potrudila, da udje prejmejo knjige kolikor mogoče hitro po sledečem redu: 1. Krška škofija. 2. Razni kraji. 3. Tržaško-koprška škofija. 4. Lavantinska škofija. 5. Ljubljanska škofija. 6. Goriška nadškofija. — Vsak družbenik naj prejme svoje knjige v tisti župniji, v kateri se je vpisal. Na poznejše izpremembe bivališča se pri tolikem šte-

vilu družbenikov ni moglo ozirati. Stroške, katere so imeli čč. gg. poverjeniki za odposlatev denarja in prejem knjig, jim morajo posamezni udje povrniti.

Umrla je dne 10. oktobra v ljubljanski bolnišnici Ivana Rupnik iz Zagradišča, občine Dobrunje. Pokojna je bila blaga in občespoštovana žena. N. v m. p.!

Kdor bi kaj vedel o Janezu Mezeg, 17. pešp., 1. Baon., 2. komp. vojna pošta 32, naj blagovoli sporočiti očetu Janezu Mezeg, Gozd 4, p. Kranjska Gora.

Bojišče, 11. oktobra 1915. Slovenski fantje 7. topniškega polka, mun. kol. bat. št. 5, pišejo: »Vsem cenjenim naročnikom in prijateljem Domoljuba iskrene in prijateljske pozdrave!

Zastoj Taljan si prizadeva prodreti naše hrabre bojne črte. Zdaj s strahom že v prihodnost gleda, videč načrte lakomnosti svoje strte.

Srčne pozdrave! Topničarji: Brsar Anton, Kostanjevica (Dolenjsko). — Leonard Anton, št. Jernej. — Dobida Ivan, Noše (Gorenjsko). — Grošelj Melhijor Litija.

Glavni dobitek državne razredne loterije v znesku 300.000 K je zadela številka 10.202, kupljena v ljubljanski kreditni banki.

Primorski begunci se morajo izseliti iz Ljubljane in okolice, tako je velelo c. ir. kr. 5. etapno poveljstvo z dopisom dne 29. septembra, ker begunci iz vojaških ozirrov v etapnem območju sploh ne smejo prebivati. Določeno je zanje mesto Lipnica. Tam se dožene, kateri razpolagajo z zadostnimi sredstvi; tem se bo dovolilo potovanje v notranje kraje, samo na Dana ne smejo.

Številke, ki marsikaj povedo. Med novorojenci v Gorici od početka vojske do konca decembra l. l. je bilo 12 odstotkov takih, ki se o njih navadno reče: »Kaj pa je tebe treba bilo?« Od 1. januarja do 12. septembra t. l. pa je bilo 21 odstotkov takih siromačkov. Gre torej navzdol — dasi ob bojni črti, dasi v kraju, kjer gospodari smrt, groza in strah!

Med begunci biti ni dobro — to izpričuje dejstvo, da se je v Gorico, ki leži še v območju sovražnega ognja, povrnilo že na tisoče prebivalcev. V mestu je sedaj že 14.000 ljudi.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge, za katere jamči dežela Kranjska, in jih obrestuje po 4³/₄% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Razne novice.

Cerkev Matere božje na Sv. Višarjah so Lahi, kakor znano, uničili 16. septembra. Velike granate so zadele popoldne okoli pol treh v desno kapelo in jo razrušile. Zadele so potem še druge krogle. Glavni del cerkve je razdejan. Strop in goreče tramovje je padlo v notranjščino; Zvonik in cerkev sta brez strehe, dež in sneg uhajata noter. Tudi zid pod cerkvijo je zadet od granate in ob glavnem vходу štrle kvišku samo osmojene stene. Italijan bo pošteno plačal...

Grobovi naših vojakov. Dr. Sr. piše: Ginljivo je, s kako ljubeznijo se zavzemajo naši vrlji vojaki za svoje tovariše, ki so junaške smrti obležali pred sovražnikom. Nobena sestra bi bratu lepšega groba ne mogla napraviti in nobena soproga svojemu možu, kakor vojak svojemu tovarišu, ki je umrl na bojišču. Bil sem ob teh grobovih v Podgori in Pevmi. Ni mogoče povedati, kako milo se stori človeku pri srcu, ko stoji ob njih. Hrvati in Čehi, pa tudi Mažari, Nemci in Slovenci počivajo tukaj v bratski zvezi med seboj, kakor so bili v bratski zvezi drug poleg drugega v strelnih jarkih na Kalvariji, v Grojni in Oslavju. Bog jim stotero povrni, kar so tukaj žrtvovali pri brambi meje avstrijske in slovenske! Najlepše cvetke krasijo v Pevmi te grobove, tudi palme dobiš na njih. Da, palme! Kako ugane vendar človeško srce, kaj vojak-junak zasluži! Palma niemu pritiče, palma slave in zmage tu na zemlji, palma slave in zmage v življenju po smrti pri Bogu!

Ujetnikom na Ruskem je prepovedano povedati, da se jim slabo godi, pa jo le izvijajo. Neki ujetnik piše iz ruskega ujetništva, da se mu izvrstno godi, da ima vsega dovolj itd. Na koncu pa pristavlja: Pozdravljaj tudi sosedovo Mico Stradamo.

Begunci so večinoma nastanjeni v skupnih taboriščih, in sicer: V Gmündu na Nižje-Avstrijskem 30.000 rusinskih, v Volšpergu in pri Št. Andražu na Koroškem 10.000 rusinskih, v Lipnici na Štajerskem 30.000 poljskih, v Chocenu na Češkem 30.000 poljskih, v Mikulovu, Pohorelicah in Kyjovu na Moravskem 20.000 židovskih in v Brucku ob Litvi 3000 židovskih. Na Dunaju je kakih 200.000 beguncev brez lastnih sredstev; v Brnu, v Pragi in v Gradcu jih je skoro 100.000. Na Češkem je nad 100.000 poljskih in židovskih ter nad 20.000 italijanskih beguncev; na Moravskem je kakih 50.000 poljskih, slovenskih, italijanskih in židovskih beguncev; na Gornje-Avstrijskem je 15.000 slovenskih in italijanskih beguncev; v nižjeavstrijskih kmečkih občinah je nekaj tisoč nemških, slovenskih, rusinskih in romunskih beguncev, končno je na Ogrskem, a na stroške naše državne polovice, preskrbljenih 40.000 slovenskih in židovskih beguncev.

38.000 jajc so zaplenili v Zagrebu v trgovini Ivana Ogrizek; nameraval jih je poslati v Trst in na Reko.

Ameriški parnik z jabolki. Sadjerejci in trgovci v Združenih državah bodo poslali v Evropo sadja. Parnik, ki vozi sadne darove evropskim vojakom, je odplul 19. oktobra ter bo prišel v Evropo početkom

novembra. Vsak vojak vojskujočih se držav v strelskih jarkih in bolnišnicah naj bi dobil eno jabolko. No, veliko to ni za posameznika, pa je vprašanje, če se bo še ta razdelitev mogla izvršiti.

Najhujša nadlega Francozom in Anglezem so naši in nemški podmorski čolni v Sredozemskem in Egejskem morju. Razpisali so nagrado: kdorkoli uniči kako ladjo potapljavko, zasluži 40.000 frankov »napitnine«.

Stenski koledar za leto 1916, opremljen z dvema pomenljivima vojnima sličicama (»Soči«, »Po bitvi«), pripraven za urade, šole in privatnike, je natisnila »Katoliška Tiskarna«. — Cena 50 vin. Pri naročilu nad 10 komadov 10% popusta, nad 50 komadov 20% popusta, nad 100 kom. 30% popusta. — Naročila izpod 10 komadov se bodo izvrševala le pozneje v navedenih trgovinah.

Dopisi.

Koprivnik v Bohinju. Tudi naši gorjanski vojaki so bili v boju. Dosedaj je bilo pozvanih 84 župljanov v vojsko iz obeh vasi po 42 mož. Izmed teh se pogrešajo trije že eno leto. Ranjenih in ujetih je bilo že več. Ubiti, oziroma za ranami pa so umrli štirje. Jakob Bernik, Sušnikov iz Gorjuš, je padel ob Dnjestru 18. junija; Martin Čuden nekoliko kasneje na Ruskopoljskem; ranjen na južnem bojišču je v Sisku podlegel rani Torkar Janez, Voglarjev iz Gorjuš; dne 9. septembra pa je na Ogrskem umrl 18letni Anton Jeklar, Blažinov iz Koprivnika. Zadnja dva sta bila oba člana Marijine družbe. Počivajte v tujini, junaki v Bogu! — Kordonska straža, ki je bila v šoli, se je na zimo preselila drugam. Patrolje pa bodo vendar vsak dan prišle, da skrbje za varstvo kakor doslej. Precej ubežnikov so dobili tačas, kar so bili gori, do 50. Do domačih ljudi so bili vsi zelo prijazni. Hvala jim!

Sv. Križ pri Litiji. Obesil se je dne 14. t. m. zvečer v svojem stanovanju Franc Sotlar v Moravški gori fare Sv. Križ pri Litiji. Bil je hudo udan pijaci; za cerkev ni maral. Ženo je pretepal in ji pretil, da jo ubije. Tisti popoldan je še pomagal stiskati grozdje. Mimogrede je opomnil, da mora še pred Božičem ženo ubiti in se obesiti. In res, ko pride mož zvečer nekoliko vinjen domov, popade sekiro in jo zavihti proti ženi rekoč: »Sveti križ božji, kar je, pa je, nocoj te pa moram ubiti.« Žena mu srečno uide; on se vrne v sobo in se obesi. Drugo jutro so ga našli mrtvega. — Kakršno življenje, taka smrt!

Ribnica. Na Lorisht goriškim beguncem v ribniški dolini se je ustanovil v Ribnici poseben odbor, ki bo skrbel, da se bodo izseljencem skupno naročale razne potrebnosti, da se bodo nabirali prostovoljni doneski in živila. Ljudstvo čuti z begunci ter se rado odzivlja prošnjam. Odbor se je ustanovil po prizadevanju deželnega poslanca škulija.

Listek

Večna luč.

J. Š. B.

(Dalje.)

Po mrklem jutru je nastal krasen dan. Iz sivih meglic in soparov se je dvigalo ognjeno solnce, se razgorelo in zažarelo v prijetni gorkoti nad široko krajino. Dolga vlakna babjega leta so poletavala nizko nad zemljo in se lovila za drevje, grmičevje in strnišča. Po njivah so rvale pridne roke debelo repo, jo pobirale in obrezavale.

»Bartoška, ali ste bili na božji poti?« so vprašale delavke, ko se je vdova vsedla dopoldne k svojemu kupu in začela pridno rezati. Preden je odgovorila, je zadonel zamolkel pok. Zlo, zlovestno grmenje, kakor bi prihajalo iz zemeljske globočine! Bilo je tako silno, da se je zdelo, kakor bi se siresla zemlja v svojih temeljih.

Ljudje po polju so takoj prenehali z delom. Uprege po njivah so se ustavile in glave vseh so se obrnile kakor na povelje v smer, kjer je črnel kup jamskih slopij.

Toda nič posebnega niso opazili. Videli so ogromni dimnik, ki je bruhal stebre sivega dima, a okrog njega, kakor okrog stožera, ostala poslopja: uradniško hišo in pisarno, strojnico, kotlarno. Malo naprej je črnela grmada, na katero so dovažali jalovi kamen ter mrtvico, zmešano s premočnim prahom. Modrikasti plamenčki so migotali nad njo kakor druge dni in vsa se je kadila sivega dima.

Kar naenkrat pa prične tožiti ena izmed parnih piščali. Tok gorke, ostre sopenje je drl iz njenega žrela in se belil nalik perjanici nad črno streho kotlarne. Pretresujoči, obupni žvižg se je razlegal kakor v bolesti od zemlje do neba; širil se je nad prestrašeno pokrajino v širokost in daljavo.

Tudi v bližnjih rudnikih — uro hoda oddaljenih — so pričele piščali isto obupno pesem, in njih strahotni vrisk je napolnjeval celo pokrajino z grozo.

»Jezus Kristus! Zgodila se je nesreča!« je kriknil nekdo na polju in pričel teči.

Za njim so se drvili ljudje s polja in iz hiš. Žene in deca, očetje in bratje rudarjev so bežali od pluga, od repe tja, kjer znabit umirajo njih možje, kjer njihove očete zastrupljajo plini, kjer preminevajo draga jim bitja...

Rudnik je bil kmalu zavit v črn dim. Tu sem je vse begalo po polju, po travnikih, čez drn in strn. »Kaj se je zgodilo? Kaj se je zgodilo?« so izpraševale izbuljene oči vseh. Videli so, kako se vozijo gasilci in brambna društva sosednih rudnikov; bodala orožnikov so se lesketala v solnčnem svitu.

»Rudnik gori,« je bilo vse, kar so jim odgovorili.

Inženerji so se pripeljali na čelu rešilnega društva k jami... Izložili so rešilne

priprave, odvijali cevi. Prišel je tudi zdravnik, za njim drugi in drugi — — —

Kakor zid so stali ljudje ter siegovali vratove. Jamski stražniki in orožniki so stali pred zaprtimi vrati in zadrževali razburjeno množico. »Nikdo ne sme noter, delal bi napolje pri reševalnih delih.« Čez uro so prišli vojaki in so s kordonom obkolili cel rudnik.

Nikdo ni vedel, kaj se godi znotraj... Nikdo ni zapazil začrnelih, izogljeneh mrtvecev, ne ranjenih, ne omedlelih in zadušenih rudarjev... Polagali so jih po vrsti v pisarni in delavnici, a zdravniki so se sklanjali k njim, da bi se prepričali, če bi se dalo v kakem slučaju še kaj pomagati.

Zdaj se naenkrat množica zaziblje, vrata se odpro, vojaki napravijo pot in izza rudniške ograje priteko trije možje... Pribežali so bosí, napol oblečeni, črni od prahu, gologlavi. Pribežali so skozi vrata, a nikdo jih ni spoznal. Množica se je umaknila s poti polna spoštovanja; razdelila se je, odprla cesto, po kateri so ti trije bežali. Gledali niso niti na desno niti na levo; prvi izmed njih je visoko nad glavo nesel rudarsko svetilko, a poslednji je pritiskal na prsa drobno svetinjico, obešeno na črnem traku. Kakor prikazni iz drugega sveta, kakor podobe domišljije so izginili mimo trume in bežali po prašni cesti k Hrušicam. Kakor bi jih vodila neka nadnaravna, nevidna moč; — nikdo se jih ni upal poklicati, nikdo z besedo nagovoriti.

Silvin Sardenko:

Trikrat enajst vojnih.

Po narodnih motivih.

IV.

»Fantje skup se zbirajo,
Na Laško pomarširajo.«

Z Bogom gorel
Naše dvore
obvárujte krvave zore.

Z Bogom, Sava!
Hči Triglava,
da te nam tujec ne preplava.

Z Bogom, kočel
Če mogoče
nebo vas brani strelne toče.

Z Bogom, polja!
— Božja volja! —
mi gremo daleč čez podolje.

Z Bogom, bratje!
Mi soldatje
na bojni svatbi bomo svatje.

V.

»Ne žalujte, mati vi,
fantje smo cesarjevil!«

Tiho kakor selska noč,
s težkim srcem in korakom
gre za sinom in junakom
mimo nemih hiš in koč.

»Moja misel bo s teboj
in molitev moja vroča;«
— zadnji mu pozdrav izroča —
»vedno stal boš pred menoj.«

»Vedno bom pred vami stal.
Stali boste vi pred mano,
če bom ranjen z bridko rano,
lažje spet jo bom prestal.«

»Če boš zdrav — nam sporočiš.« —
Drug ob drugem g'esta resno
in ozreta se na desno,
kjer stoji na meji križ.

»Moje zdravje? — Sporočim.
Mojo smrt? — Vam drug naznani...«
Vran je kriknil na poljani,
dolga še je pot pred njim.

Križem pot. Za gozdni svet
skrilo se je rodno selo.
Sin otere potno čelo,
mati solzo: »Pridi spet!«

»Kakor hoče modri Bog,
tostran ali onkraj groba. —«
In prevzela je tesnoba
dvoje src in dvoje rok.

Mati vrže se pod križ.
Blagovest je čula s križa:
»Za gorami dan se bliža.
Sina vrnem. Kaj ili!š!«

VI.

»Kam greste, ljubi očka moj,
da sin'ka nočete s seboj?«

»Ne jokaj! Pojdiva, otrok!
Ti v božji hram, jaz v bojni hrum.
Saj v rokah naših vaš je mir
in v rokah vaših naš pogum.«

Odšla sta vsak na svojo pot.
Povsod roke se dvigajo:
in v hramu tam in v hrumu tam,
kjer meči iskre vžigajo.

»Povejte, očka, ako ni
molitev hujša kakor meč?
Pri nas miru je vedno manj,
pri vas poguma vedno več.«

Slike in črtice z bojišč.

Ves čas v vojni.

Naš prijatelj iz Poljan nad Škofjo Loko nam je poslal vojnopoštno dopisnico svojega sina Janeza Režek-a, s pesmico, ki jo zdolaj nekoliko okrajšano in popravljeno objavljamo. Pošiljatelj še pristavi:

Ljubi moj stari prijatelj »Domoljub!«
Lepo prosim, da mi dovoliš malo prostora
za te mile vrstice, ki mi jih je poslal moj
sin, ko je bil na poti že na tretje bojišče.
Že od začetka vojne ga varuje božja pre-
vidnost...

Ljubi starši!

Preden k pismu se pripravim
Vas vse prav lepo pozdravim!
Dolgo Vam že nisem pisal,
Ker sem v Srbjo se podvizal.

Dobro vedno se godi mi
zdaj, poleti in pozimi.
Krepko bomo zdaj udar'li
in še Srbe vse popar'li.

Kranjci, Štajerci in Česi
vsi smo ljuti kakor besi,
Že povsod smo se borili
in sovraže pokorili.

Za cesarja, dome mile
mi žrtvujemo vse sile.
Muk veliko smo prestali,
pa še bomo se vojsk'vali.

Če zadene me nesreča,
ako vdari me karteča —
Bog mi bode dal plačilo
gor v nebesih preobilo.

Zdaj Vas še enkrat pozdravim,
preden se na boj pripravim.
V vlaku pismo sem sestavil,
in na »grenci« ga odpravil.

Janez Režek,

J. J. Baon. Vojna pošta 308.

Taki-le so naši...!

Ljuba mama! Kakor sem Vam že naznanil, sem zapustil Galicijo in se podal nad Laha. Žal mi ni; da, celo vesel sem, da sem zopet blizu naših ljubljenih gora. Vem, da premišlujete, če sem še tako dobre volje in korajže, kot sem bil prej, preden me je cesar klical? Pa res sem! Isti Matija, vedno vesel in pogumen (posebno če sem sit) tako, da bi se, če bi smel, s petimi polentariji metal. Pa prav gotovo, da bi jih nabil. Ja, prav res. Marsikaj že sem doživel veselega in žalostnega, pa upam, da se z božjo pomočjo vrnem domov. To bo veselje! S kolajno ali brez nje? vprašate! Četudi brez nje! Najboljša kolajna je moja zavest, da sem povsod svojo dolžnost storil in pa da sem čvrst, zdrav in krepak kot hrast na Zaplati v hudičkovem borštu! Ali verjamete, da je to za kranjskega Janeza (ali pa Matica) najboljša kolajna?

Kje sem sedaj, Vam ne smem pisati, pa je tudi vseeno. Toliko Vam lahko povem, da sem na takem kraju, kjer nam polentariji vselej naznanijo, kadar so se polente najedli, in sicer po šrapnelih. Teh, seveda razbitih, imamo že precejšen kup. Pobiramo jih kot otroci borovnice. Za spomin si vlivamo iz njihovih aluminijevih užigalic prstane. Imam že dva. Enega iz ruske šrapnelove »užigalice« — kot spomin na Moskale, enega pa iz laške — spomin na polentarije.

Zanimivo pa je vseeno, kadar šrapneli iz doline k nam prižvižgajo, prisikajo, privekajo, pribrenčijo; prekvat je to muzikal! Take še naša Johana ni imela, ko se je možila! Pa tudi skačemo pri tej godbi: Kar v jarke kot žabe v lužo. Kadar se pa navešajo in mislijo, da smo že vsi na onem svetu, prilezemo vun, pa jih kertačimo, da kar odskakujejo. Potem pobiramo šrapnel-ske izstrelke in preiskujemo letnice na njih. Ej! Prej so imeli zalogo, a sedaj so že letošnje na vrsti. Le tako naprej; kmalu bo polenta dokuhana in potem jo bomo mi mešali!

Zadnjič so jo ravno pričeli v kotlih mešati, ko smo jim jo s šrapneli premešali

tako, da so vsi ob razbitih kotlih obležali. Vseeno so reveži! Pa kako jih že sedaj zebete! Nahod imajo, nosove si drgnejo, kihajo, pa vse nič ne pomaga.

To bo komedija, kadar se vrnejo donov s pokvečenimi nosovi in jih njihove nežne polovice ne bodo spoznale! Kralju Viktorju in komandantu Cadorni sta se menda nosova celo za celo ped podaljšala. Pa naj imata za spomin! Veste kaj, ljuba mama, tiči smo pa le mi kranjski fantje! Bog nas živi in ohrani! Pozneje še nekaj! Sedaj so se že polentarji najedli in pričenjajo zopet metati na nas svoje železne knedeljane; bo treba zopet pobirati, da na nje slanica ne pade. Z Bogom!

Matija Zorman, topničar
z Bregra pri Preddvoru.

Zdaj pa Boga ne pustim...

Na Bledu se zdravi v vojni rezervni bolnišnici mladenič J..., ki je posebne vrste korenjak. Pri slovesu in odhodu na italijansko bojišče mu je mati še naročila: »Tepi jih, kolikor moreš!« To materino poslovilo je junak vestno izvrševal. Gori na krnskih višinah je pri nekem spopadu na nož tako vdeleval, da je on sam pokončal 30 Italijanov. Z bajoneta je moral meso snemati, da je mogel delo nadaljevati.

Ko ga je sedaj zdravnik vprašal: »Kako je kaj?« — mu odgovori: »Zanič!« — »Kaj ti pa manjka? Kaj bi rad?« — »Puško mi dajte pa patronov,« — se odreže, »da bom zopet tega h... a tepel!« — Zdravnik: »Tebe je pa res Bog varoval, da si še ostal živ.« — »E, tisto pa ne,« odgovori vojak, najbrže v zavesti, da se je sam tako čvrsto držal. — »Saj imaš svetinjico na kapi!« nadaljuje zdravnik. — »To pa res! Marija mi je pa pomagala. Prej nisem nič dal na to; zdaj pa Boga ne pustim.«

Pismo invalida.

Ljutomerice, 30. 9. 1915.

J. Jenko iz Godešič pri Škofji Loki, ki je bil ranjen odpeljan v rusko ujetništvo, piše staršem iz Ljutomerice na Češkem:

»Dragi starši! Najprej Vas vse skupaj prav lepo pozdravim in naznanim, da sem dobil danes pismo, včeraj pa dopisnico. Pišete, da ste bili veseli mojih kart in tudi žalostni, ker ne veste, kaj mi je. — Hvala Bogu! Jaz sem zdaj prav zdrav. Bil sem pa ranjen v glavo, na levo ramo in nekoliko na desno roko. Naj Vas nič ne skrbi; kajti jaz sem se tako pozdravil, da bi šel lahko še škropit Italijane s svincem. Četudi s me Rusi s krogli zaznamovali in s kanoni načeli, mi kljub temu niso nič hudega naredili; pa tudi Italijanov bi se nič ne bal.

Pišete mi tudi, če kaj potrebujem, da mi radi pošljete; toda ni treba, imam vsega na ostajanje. Ne potrebujem nič in se lepo zahvalim za ponudbo. Kupite kaj Angelci in drugim »ta malim«.

Pravite, da je mojih tovarišev več izgubljenih. To rad verjamem; toda da ste le vi še vsi živi, pa sem vesel... Najbrž kmalu pridem domov. Danes so me vprašali, kam hočem iti, pa sem prosil za Ljubljano. —

Prav veseli me, da ste še živi in da se v kratkem vrnete, kajti 11 mesecev nisem dobil nič pisma. Tudi nisem nič vedel, ali ste še doma, ali ste morali kam bežati. Toda v časopisih berem sedaj, da naši prav dobro odbijajo Italijane. Ne Ruskem smo seveda vse drugače slišati. Tam smo tudi bolj slabo živeli. Kruh je slab, juha zanič, meso pa je za zobe »pucati«. Dvakrat na teden smo imeli ribe. Tisto pa ni bilo »za jesti«. Če so bile »ta velike«, je bilo še, — če so bile pa »ta male«, so pa tako milo gledale iz skled, da človek ni mogel jesti; so se mu smilile. Kruha je bilo vsak dan pol funta belega in funt črnega, in pa čaj. Ta pijača je samo kuhana voda, pa malo ruskega čaja notri. Dobili smo tudi tri kosčke sladkorja na dan.

Še enkrat vse skupaj lepo pozdravim in nikar naj Vas ne skrbi, kaj mi je! Z Bogom!

Za zimo dobro preskrbljeni.

Jožef Kleva, doma v Maliji pri Portorožu na Primorskem, piše 30. septembra z italijanskega bojišča svojemu bratu:

Dragi brat! Najprej te srčno pozdravim in ti naznamim, da sem popolnoma zdrav in vesel. Za zimo sem dobro preskrbljen; dobil sem dosti gorke obleke ter mi prav nič ne manjka. Zdaj nekaj dni je hudo streljanje s topovi, da se skoraj zemlja trese; velikanske krogle tako brenče, žvižgajo in tulijo po zraku nad nami, da bi človeka kmalu oglušilo in omamilo. Toda tega smo že vajeni in se za to dosti ne menimo, zlasti, ker naši vedno zmagajo. Zraven se pa zavedamo, da je Bog z nami ter nas varuje tukaj in povsod, saj gremo za pravično stvar v boj in upamo na popolno zmago nad vsemi sovražniki.

Včeraj sva jaz in moj tovariš Tone obvezovala dva ranjenca. Kar pade granata par korakov od naju, pa se nama, hvala Bogu, ni nič zgodilo. Tudi pozneje sva še ostala na obvezovališču brez vse poškodbe, dasi so zmerom padali šrapneli. Kakšen dan napeto gledamo, kako se po zraku lovijo naši in italijanski aeroplani. Včeraj je naš letalec zapodil v beg dva moderna in ponosna italijanska aeroplana, da se nista več prikazala. Ja, dragi brat, Boga moramo hvaliti in moliti, da nas varuje vsega hudega. Srčno pozdravljam vse skupaj!

Pismo iz italijanskega ujetništva.

Prosim Vas, blagovolite priobčiti v Vašem cenjenem listu, da je moj oče Karol pl. Reya iz Kozane v Brdih — Vaš dolgoletni naročnik — v italijanskem ujetništvu s svojo družino, a ne celo. Moja petnajstletna sestra mi piše:

Preljuba sestra!

Pisala sem Ti že eno pismo; morda ga nisi dobila, zato Ti pišem drugo. Predvsem ti naznamim, da je naš č. g. kurat Blažko, ki se nahaja z večino Kozancev v Turinu, dobil dopisnico od našega Lojzeta, li toži, da nič ne ve za nas. G. kurat nam je to takoj sporočil ter nam s tem napravil veliko veselje. Tu smo v severni Italiji pri švicarski in francoski meji, kjer je tako mrzlo, da so bile 20. avgusta komaj črešnje zrele. Tukaj je velika božja pot po imenu »Madona d'Oropa«. Lepo priliko

imam hoditi v cerkev in prositi Boga za rešenje iz pregnanstva. Tukaj pri nas je tudi č. g. iz Cerovega. Iz Brd smo na vseh straneh severne Italije. Naša prelepa Brda so bojno polje. Italijanski vojaki so vedno na enem mestu. Mi se vsi smejamo njih piškavemu junaštvu, ker nam po tiskanih bojnih niso niti pičice naše zemlje vzeli. Akoravno smo proč od ljubega doma, nas osrečuje misel, da bo vse srečno poteklo. Mnogi si v čast štejejo, da nas vidijo, ker so naši vojaki taki junaki! Belega kruha imamo, hvala Bogu, dovolj. Doma so nam sovražni vojaki vse pobrali. Od doma smo bli proč dne 30. maja. Še mnogo, mnogo Ti imam povedati, a moram zamolčati. Za naše sosede nič ne vemo. Mi smo, hvala Bogu, še vsi zdravi. Smo tukaj: mi, Klarni, Pavlinovi, Filipovi, in mnogo Cerovec. Piši nam, kako je z bratom Francetom in svakom. Cvetka je vedno vesela, ključ vedno Tebe, tata in mamo. Tudi »Očenáš« že zna moliti za svojo mamo. Piši nam, ali še živi. Cvetka pravi, da njena mama je že umrla. Prosim Te, piši nam vse! Ubogi tata mora hoditi delat v tovarno, da zasluži naš vsakdanji kruh. In tako tudi drugi. Ko to pismo dobiš, naznani vsem znanecem, naj tudi oni prosijo Boga, da se še kdaj vidimo. Zaupajmo v Boga in Marijo! Če se nas Bog ne usmili, ni nam pomoči v sili. Pristrčno Vas pozdravljamo vsi skupaj — mi pregnanci: pozdravlja tata in družina, tudi vsi Kozanci. Tvoja Te ljubeca sestra Marička.

S spoštovanjem Karolina plem. Reya, Waidhofen a. d. Ibbes, Nižje Avstrijsko, dne 10. oktobra 1915.

Gospodarske vesti.

Oddaja klavne živine naposodo iz vojaških živinskih zbirališč. Vsled prizadevanja c. kr. kmetijske družbe kranjske je c. in kr. intendantca 5. armadnega etapnega poveljništva dovolila, da se sme klavna živina iz vojaških živinskih zbirališč na Vrhniki, v Grosupljem, na Jesenicah in v Škofji Loki dajati na posodo kmetovalcem v občinah, ki se nahajajo blizu teh zbirališč. Taka izposojena živina bo marsikomu dobro došla, ker se med njo nahajajo molzne krave in vprežni voli. Kmetovalec ne bo imel dobička samo od vprežnega dela ali mleka, ampak bo tudi pridelal gnoj. Živina se bo izposojevala le iz neokuženih zbirališč. Kdor hoče imeti kako žival naposodo, naj se obrne naravnost do poveljnika dotičnega živinskega zbirališča. Vsakdo, ki dobi kako žival naposodo, se mora zavzeti, da jo bo dobro oskrboval in krmlil. Izposojeno žival je v tistem trenutku vrniti, ko jo vojaška oblast nazaj zahteva. Pri tistih živalih, ki so vsled slabe nege in krmljenja na teži izgubile, je plačati za vsak kilogram izgube 2 K in pri živalih, ki so se zredile, pa plača vojna uprava za vsak kilogram prirastka 2 K. Do 5 kg izgube ali prirastka pri eni živali se ne bo oziralo in se ne bo zahtevalo ne povračilo in ne dalo doplačilo. Za živinozdravniško pomoč v slučaju kake bolezni ima skrbeti izposojevalec sam.

Maksimalna cena za krompir letošnjega pridelka. Kranjska deželna vlada je z razglasom z dne 5. oktobra t. l., številka 26.704, veljavno za celo deželo, določila, da se pri nadrobni prodaji krompirja letošnjega pridelka v oktobru in novembru t. l. naslednje cene ne smejo prekoračiti, in sicer: a) za prebran krompir 1 kg 12 vin., b) za neprebran krompir za krmljenje in obrtne namene za 1 kg 11 vin. —

oktobra t. l. pristno razlago dotičnega razglasa o cenah goveje živine, v tem smislu, da so cene določene samo za klavno živino, kjer se mora kupna cena ujemati s težo prodane živali; pri plemenski živini pa je kupčija prosta. Sme se toraj »čez« prodajati in kupovati, in te kupčije so veljavne brez ozira na težo prodane živali.

Tedenska pratika.

22. oktobra.

1. Marija Saloma je bila med Zveličarjevimi učenkami, žena Zebedejeva, mati sv. ap. Janeza in Jakoba Starejšega. Zvesto je hodila za Kristusom; tudi pod križem je bila in videla od mrtvih vstalega Jezusa.

2. Sv. Hilarijon, rojen l. 288., je bil sin poganskih staršev v Tabati v Siriji.

3. Sv. Marka, škof v Jeruzalemu.

4. Sv. Filip, škof.

5. Sveta Kordula, devica mučenica, v spremstvu sv. Ursule.

6. Sv. Alodija in Nunilona, umučeni v Osci na Španskem.

Solnce v. 6. u. 30 m. — z. 4. u. 59 m.

Luna v. 4. u. 21 m. — z. 5. u. 52 m.

23. oktobra.

1. Sv. Severin, škof v Kolinu ob Reni. Umrl l. 408.

2. Sv. Peter Pashazij.

3. Sv. Vital, škof.

4. Sv. Teodoret, l. 362. obglavljen v Antiohiji ob času ces. Julijana Odpadnika.

5. Sv. German in Sekond, mučena na Španskem.

6. Sv. Ignacij, škof v Carigradu.

Solnce v. 6. u. 32 m. — z. 4. u. 57 m.

Luna v. 4. u. 42 m. — z. 7. u. 04 m.

24. oktobra.

1. Sv. Rafael (hebr. beseda pomeni »božje zdravništvo« ali »božje zdravilo«), nadangel, varih romarjev, izseljencev in slepih. Spremljal je mladega Tobijo in ozdravil njegovega slepega očeta.

2. Sv. Feliks.

3. Sv. Afrikan, Januarij, Advakt, Fortunat, Septim, muč. ob času ces. Dioklecijana.

4. Sv. Proklus.

5. Sv. Marka.

6. Sv. Magnolij.

7. Sv. Burkert, škof v Virzburgu.

8. Sveta Kristina, muč.

Solnce v. 6. u. 33 m. — z. 4. u. 55 m.

Luna v. 5. u. 06 m. — z. 8. u. 14 m.

25. oktobra.

1. Sv. Krizant in njegova žena sv. Doria (Darija).

2. Sv. Bonifacij I., papež.

3. Sv. Areta, arabski knez, njegova žena sveta Ruma in pet hčer, mučenci.

4. Sv. Proto in Januarij.

5. Sv. Krišpin in Krišpinijan, spozn., zavetnika čevljarjev. Delovala sta v III. stol. kot misijonarja v Galiji. V Soasonu sta imela čevljarstvo delavnico, zbirala pri sebi ljudi in jim oznanjevala božjo besedo. Na povelje cesarja Maksimijana Herkula sta bila l. 287. obglavljena.

Solnce v. 6. u. 35 m. — z. 4. u. 53 m.

Luna v. 5. u. 36 m. — z. 9. u. 23 m.

26. oktobra.

1. Sv. Evarist, papež in muč., umrl l. 110. ob času cesarja Trajana.

2. Sv. Lucijan in Marcijan sta ob času cesarja Decija (249—251) slovela v Nikomediji v Bitiniji kot čarovnika. Izpreobrnjena sta sežgala malike. L. 250. sta bila vsled povelja ces. namestnika Sabija sežgana.

3. Sv. Rogacijan in sveta Felicisima.

4. Sv. Demetrij.

5. Sv. Amand iz grofovske rodbine v Akvitaniji.

6. Sv. Rustik, škof v Narbonu.

Solnce v. 6. u. 36 m. — z. 4. u. 51 m.

Luna v. 6. u. 15 m. — z. 10. u. 25 m.

27. oktobra.

1. Sv. Frumencij, škof, apostol Etiopije. Začetkom IV. stol. je modrec Merop vzel s seboj na potovanje dva sorodna dečka, Frumencija in Edesija, ko se je podal v etiopske kraje, da bi preiskoval šege in navade tamošnjega prebivalstva. Tam je Merop umrl, Frumencij pa je bil ujet in pripeljan na kraljevski dvor. Ker je bil olikan, je postal po kraljevi smrti celo oskrbnik in varih njegovih sinov Ajzana in Sazana, ki ju je tudi pridobil za sv. vero. Oba kraljeviča se čistita kot svetnika. Kdaj je umrl sv. Frumencij, ni znano.

2. Sv. Sabin, Kristet in bratje, muč.

3. Sv. Elesbaas, etiopski kralj.

4. Sv. Florencij.

5. Sveta Kapitoła, mučena s svojo služabnico ob času ces. Dioklecijana.

Solnce v. 6. u. 38 m. — z. 4. u. 49 m.

Luna v. 7. u. 04 m. — z. 11. u. 21 m.

28. oktobra.

1. Sv. Simon in Juda Tadej, apost. Simon, imenovan Zelot, t. j. Gorečnež, je deloval v Perziji in Babiloniji. Prestal je mučeniško smrt tako, da je bil razžegan. Sv. apostol Juda je bil ujet in pripeljan na kraljevski dvor. Tam je bil imenovan brat (t. j. sorodnik) Gospodov. Sveto vero je oznanjal v Judeji, Samariji, Armeniji, Siriji, Arabiji, Mezopotamiji in Perziji. O njegovi smrti se ne vé nič gotovega. Sv. Hieronim in dr. menijo, da je v Perziji dosegel mučeniško kreno.

2. Sv. Fidelij, muč.

3. Sv. Lucij.

4. Sv. Zenobij in njegova sestra sveta Zenobija.

5. Sv. Alfred, angleški kralj.

Solnce v. 6. u. 40 m. — z. 4. u. 43 m.

Luna v. 8. u. 01 m. — z. 12. u. 09 m.

Sreča te išče . . . ? Za nakup srečk velike loterije, ki jo je priredila »Slovenska Straža« je samo še nekaj dni. 26. oktobra bo žrebanje. Že namen — v prid ubogim otrokom, invalidom in vdovam padlih vojakov — vabi dovoli.

Zelo mnogo ljudi

trpi vsled zaprtja ali lenivosti čreves in je samo znamenje zanemarosti, če se nič ne poskrbi za odpravo tega zla. Kdor se pa že odloči za vpravo odvajalnega sredstva, naj si izbere tako, ki bo imelo uspeh. Izbera ni težka. Industrija proizvaja celo vrsto odvajalnih sredstev iz raznih kemikalij, nadalje so na razpolago razne rudniške vode in konečno rastlinska odvajalna sredstva, ki obstoje iz zelišč. Znano je, da se rastlinske snovi najlažje prilagodijo človeškemu organizmu, da je njihov učinek najbolj lagoden in da ne učinkujejo niti dražeče niti slabeče. Med rastlinskimi odvajalnimi sredstvi gre prvo mesto korenini rabarbara in so baš radi tega Fellerjeva rabarbarakroglice z zn. »Eltz-kroglice« najbolj priljubljene. Vzujejo tek in pospešujejo prebavo, preprečujejo kolcanje, krče v želodcu in gorečico, ne slabe čreves in jih tudi ženske in otroci radi zavzavajo. 6 steklenic pošlje za 4 krome 40 vin. Iekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatr. št. 16 (Hrvatska). (u.)

Najnovejše z bojišč.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 18. oktobra. Uradno poročajo: Tiste srbske divizije, ki so bile poražene v ozemlju Avala se umikajo na obeh straneh ceste, ki vodi proti jugu.

Naše čete še napadajo tiste sovražne oddelke, ki še stoje severno od Ralje.

Tudi v Mačvi je bil sovražnik prisiljen, da se je moral umakniti.

Na obeh straneh ob spodnji Moravi so pridobile nemške čete zopet na prostoru.

Bolgari so zasedli višine Muslin — Perčin in Babin—Zub. Bolj južno od tam

Pečke od grozdja. Dunajski uradni list razglasa, da je vlada zasegla tudi pečke od grozdja v korist države. Grozdni ožetki (prešuje), ki ostanejo v stiskalnici, se torej ne bodo smeli zavreči, uničiti, ampak bo treba iz njih izluščiti pečke, ter to blago oddati dunajski centrali za olje in mast. Za 100 kg je določena cena 20 K. Podrobnejši podatki so na razpolago pri županstvih.

Prodaja vina na Spodnjem štajerskem. Kakor je znano, je vojaška oblast prepovedala prodajo vina na Spodnjem štajerskem. Na prošnjo zastopnikov vinogradništva je višje poveljstvo dovolilo, da se sme novo vino izvažati iz Spodnje štajerske do konca novembra l. 1915.

— Padanje cen za svinjsko mast na Ogrskem. Ker se je dognalo, da se nahajajo na Ogrskem tako velike množine svinjske masti, da se ni bati pomanjkanja, so lažje cene za svinjsko mast naglo padati. Cena za svinjsko mast, ki je znašala še pred dnevi 8 K 40 vin., je že padla na 7 K 60 vin. Cene masti na Ogrskem vedno bolj padajo. Dodatno se poroča: Ogrska vlada je določila najvišjo ceno za svinjsko mast na Ogrskem, in sicer 5 K 50 vin. za kilogram.

Važno za prodajalce plemenske živine.

Pripetilo se je več slučajev, ko so kupci plemenske živine porabili znani razglas deželne vlade o cenah klavne živine na ta način, da so po sklenjeni kupčiji dali žival zvagati, in ako ni teža odgovarjala kupni ceni po uradnem razglasu, so tožili na razdor kupčije, terjali odškodnino in celo zahtevali kazni zaradi navijanja cen. Da se temu ravnanju napravi konec, je deželna vlada na posredovanje poslanca dr. Gregoriča dala v »Laibacher Zeitung« z dne 11.

prodirajo čez Krivo Palanko (Egri Palanka). —

Dunaj, 18. oktobra. Uradno poročajo: Na bojni črti ob Soči Italijani zopet živahnije delujejo. Ljutejši boji so se bili razvili v zahodnem odseku Dobrodske planote pri Peteanu. Močna sovražna pehota je tam zopet napadla naše postojanke, dospela je deloma blizu ovir in je bila končno z veliki izgubami vržena nazaj.

Na Primorskem kakor tudi v tirolskem obmejnem ozemlju so bili sicer boji s topovi.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Vprašanja in odgovori.

Bralka »Domoljuba« na Gorenjskem. Podpora teče naprej, ako dobi črnovojnik samo kratek dopust. Enako se daje podpora v vseh slučajih, v katerih se aktivno služeči vrnejo kot invalidi ali z zmanjšano pridobitno zmožnostjo in pa dokažejo, da si ne morejo dobiti zaslužka, ki bi z njim preživljali sebe in svoje, ali pa da nimajo kakega drugega zadostnega dohodka. Ta dokaz je treba predložiti vsak mesec. Potrditi ga mora občina, v kateri biva. Da je kdo invalid ali njegova delazmožnost zmanjšana vsaj za 20 odstotkov, se je treba izkazati z vojaškim dokumentom; če v vojaški listini tega ni, pa to ugotovi zdravnik pri okrajnem glavarstvu.

C. O. E. v Višnjigori. Ne spada v list. Povejte domačemu g. župniku.

A. Sti., E. A. K. v Logatcu. Bo težko kaj. Za to zimo je gotovo že oskrbljeno, in bi bilo gotovo prepozno, če bi šele sedaj sekali. Za bodoče...? Bo menda vendar poprej vse v kraju. Sicer se pa obrnite do etapnega poveljstva — oddelek za preskrbo armade.

J. K., B. v. (Trebneje): Nič bati! Tako govorjenje je zlobno izmišljeno. — Samo v slučaju, če bi se kdo brez potrebe in svojevoljno vdal, bi govorilo vojno sodišče in takega seveda obsodilo.

Dobre knjige.

Času primerna knjižica. Ravno kar je izšla knjižica »Pravice vpoklicancev v vojno službovanje in njih družin do vzdrževalnin, podpor in preskrbnin.« 1915. Založila Katoliška Bukvarna. Cena 50 vin.

V knjižici izve rodbina vojaka-rednika, ki je moral v vojno službovanje, kako je zanj preskrbljeno za čas vojske in kaj ji je storiti, če se ji je prošnja za vzdrževalnino neupravičeno odbila. Vojak-invalid zve, kaj dobi od države, da preživi sebe

in družino, ker vsled ran ali bolezni ne more več delati. Iz knjižice je dalje razvidno, kako je preskrbljeno za one, katerim je pobrala vojska družinskega načelnika-rednika. Za vzdrževalnino, pokojnino in podpore je treba prositi, zato je gotovo v korist vsakogar, ki ga je vpoklicanec podpiral, da si nabavi knjižico in se sam prepriča, do kakih preskrbnin ima pravico in kaj mu je storiti, da jih dobi. Knjižica bo pa gotovo zanimala tudi vse druge, ki po svojem poklicu ali izobrazbi lahko dajo bližnjiku dober svet; dobrodošla bo zlasti našim županom, ker se v nji tudi že obravnava najnovejša vladna naredba o dovolitvi podpor invalidom in njih družinam. Knjižici je pridejanih več vzorcev prošeni; spisana je po uradnih virih sicer natančno, a vendar poljudno, da jo bo razumel vsak, ki zna čitati. Cena knjižice je tako nizka, da si jo vsak lahko nabavi.

Zemljevid Balkana v slovenskem jeziku. Založila Katoliška Bukvarna, cena samo 1 K. — Sedaj, ko postaja Balkan zopet pozorišče velikih bojev, ki utegnejo biti odločilni v svetovni zgodovini, bo služil ta lepi, v merilu 1:250.000 izvršeni zemljevid za točno zasledovanje vojnih dogodkov na Balkanu. — Zemljevid ima tudi gorovje in je izvršen v petih barvah. Poleg novih so začrtane za lažjo orientacijo tudi še stare meje balkanskih držav, ki so bile še pred balkansko vojno merodajne. Zemljevid je torej zelo pregleden in natančen.

Varčna kuharica. Zbirka navodil za pripravo okusnih in tečnih jedil s skromnimi sredstvi. Za slabe in dobre čase postavila v vojnem letu 1915. M. R. Cena 1 K 20 vin., vezano 1 K 80 vin.

Gospodinja in kuharica, ki si je omislila to knjigo, naj prečita predvesem predgovor, da bo znala izrabiti vse koristi, katere nudi ta knjiga. Če boš vpoštevala navsvete te knjige, si boš znala v kuhinji pomagati z malimi sredstvi in ne boš prišla z lepa v zadrego. Knjiga se dobi v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. Posebno v sedanjih časih draginje in pomanjkanja je knjiga neprecenljive vrednosti.

VOLNO

ovčjo oprano in neoprano kupim vsako množino po najvišji ceni proti takojšnjemu plačilu, ter plačam vožnjo sam. Večjo množino pošljem potnika osebno prevzeti.

Veletrgovina **R. STERMECKI, Celje** štev. 16, Štajersko. 1622

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Brno, 13. okt.: 38, 21, 31, 41, 48.
Gradec, 13. okt.: 64, 63, 11, 50, 23.

SKRIVALNICA.

Kje je stari drvar?

Ovčjo volno

vseh vrst in vsako množino kupuje po najvišjih cenah: **J. GROBELNIK,** Ljubljana, Mestn. trg štev. 22.

Denarja ni

draginja je vedno vojna, zasluzek pa majhen. Ako hočete z malim trudom gotovo 10 K na dan zaslužiti, pošljite za pojasnilo v pismo znamko za 10 vin. in svoj natančen naslov na:

JOSIP BATIČ 1112
Ilirska Bistrica 30, Kranjsko.
Opravilo je pripravno za moške in ženske.

Kuverte s firmo,
- - pisma, - -
- račune itd -
izvršuje natančno po
: naročilu :
: Katoliška :
: tiskarna :
v Ljubljani.

Dekla-mlekarica

Sprejme se takoj pridna dekla z dežele za prevažanje mleka s konjem v Ljubljano. Naslov pove uprava lista pod št. 2106, ako se pošlje znamka za odgovor.

SIROLIN "Roche"

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.
Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kafarom bronkijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno olehča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počufek.

Se dobi v vseh lekarnah K. U.

Kako pozno je sedaj?

tako se sliši mnogokrat popraševati ljudi, kateri pač imajo uro v žepu ali na steni, ampak svoji lastni uri ne verjamejo, ker je le slaba, netočna, vedno stoječa bazar ura. Kdor rasprotno ima Suttnerjevo uro, ve vedno natanko, kako pozno je.

Črna znamka "IKO" najbolj zanesljive ure.

Črna znamka "IKO" najbolj zanesljive ure.

Št. 600 Zepna ura z radijem, ki se ponoči sveti	K 8-40
410 Nikel.-anker-Roskopf ura	4-10
705 Ros.-opf ura, kolesje v kamnih tekoče	5-90
719 Srebrna rem. ura	7-80
720 Srebrna cylinder rem. ura	9-70
1450 Bela kovinasta verižica	2-80
nikelnasta	1-
916 Srebrna verižica	3-20
89 Double zlata verižica	5-90

Velika izbira ur za gospode in dame, verižice, prstane, broše, obeske, zapestnice, zavrtnatne verižice, uhane, blago v zlatu in srebru, namizna orodja, daljnogleda itd. v velikem ilustrovanem

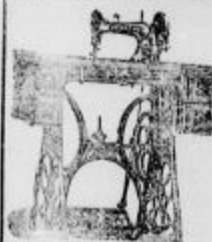
ceniku z mnogimi podobami katerega zahtevajte zastoj in poštno pristega.

Razpošilja se po povzetju ali pa če se denar vnaprej pošlje. Neugajajoče zamenuje. Vse ure so natančno preizkušene.

Lastna tovarna ur v Švic

H. SUTTNER samo v Ljubljani št. 1

1203 Nima nobene poštružnice.

Priporočamo cenjenemu občinstvu edino domačo tvrdo

IGN. VOK

Specijalna trgovina šivalnih strojev in koles. Ljubljana, Sodna ul. 6,

katera ima po ugodnih cenah in obrokah od strokovnjakov priznana najboljša šivalna stroje v Evropi in to so »PFAFF« v veliki izbiri in zalogi.

1830

Pouk o vezanju vsak čas brezplačno. Pridni posredovalci se iščejo.

Ako naročite

in to nemudoma storite.

1 srečko avstr. rdečega križa, 1 srečko ogrskega rdečega križa, 1 srečko budimpeštanske bazilike. 1 dob. tni list 3% zemlj. srečk iz leta 1880, 1 dob. tni list 4% ogrskih hip. srečk iz leta 1884. (Mesečni obrok za vseh pet srečk ozir. dobitnih listov samo 5 kran 12 žrebanj vsako leto, glavni dobitki 630.000 kron)

dobite igralno pravico do dobitkov ene turške srečke v znesku do 4.000 frankov popolnoma zastoj!

Pojasnila in igralni načrt pošilja brezplačno: Srečkovno zastopstvo 12, Ljubljana.

SUKHO PERILO OBLIKUJE VAS V OSTANKI

In razno blago pošilja po najnižjih cenah Jugoslovenska razpošiljalna R. STERMECKI v Celju št. 305, Štajerske.

Zahtevajte zastoj cenik s slikami čez tisoče stvari. Pri naročilih iz Amerike, Nemčije in Balkana treba denar naprej poslati.

Za suhe gobe

217 in domačo semensko deteljo je vedno najboljši kupec Franc Pogačnik v Ljubljani, Dunajska cesta 36 nasproti mita ee.

Od nekdanje že so 1758

Menggeške peči

priznane najboljše. — IVAN GREGORC, tovarna peč v Mengšu (pri Kamniku).

Proti okuženju

se je treba sedaj še posebno varovati, ker nastopajo vsakojake nalezljive bolezni, kot škriatic, koxe, osepnice, kolera, legar. — Vsi ed tega

naj se uporablja

posod, kjer se take bolezni širijo, dobro razkuževalno sredstvo, katero na) bude v zalogi v vsakem gospodinjstvu. Najboljše razkuževalno sredstvo sedanjosti je glasom raziskovanj prof. Löffler, Liebreich, Proskauer, di Vesten, Vas, Pfeifer, Vertun, Perlik i. dr. nedvomno

LYSOFORM

ki je brez duha, nestrupen in cenen in se ga dobi v vsaki lekarni in drožeriji za ceno 90 vin. za izvirno steklenico (zelena stekl.). Učinek Lysoforma je točen in zanesljiv, vsled česar ga zdravniki priporočajo za razkuževanje boln. postelj, za izpiranje ran, oteklin, irrigatorjev in za protiseptične obveze. 1455

Lysoformovo milo

je fino toaletno milo, ki vsebuje Lysoform in učinkuje protiseptično. Uporablja se lahko tudi pri najbolj občutljivi koži, celo pri otročih. Stori kožo mehko in prožno in razširja jako dober duh. Zadošča par kapljic na kupico vode. Izvirna steklenica stane 1 krono 60 vin., na prodaj v vsaki lekarni in drožeriji. — Zanimivo knjigo pod naslovom »Zdravje in razkuževanje« pošlje zastoj in poštnine prosto

Lysoform s poprovo meto

je močno protiseptična ustna voda, ki odstranja slab duh in beli zobe in jih varuje. Uporablja se tudi lahko pri kataris vrata, kašlju in nahodu za grgranje po zdravniškem navodilu. Zadošča par kapljic na kupico vode. Izvirna steklenica stane 1 krono 60 vin., na prodaj v vsaki lekarni in drožeriji. — Zanimivo knjigo pod naslovom »Zdravje in razkuževanje« pošlje zastoj in poštnine prosto

Kemik Hubmann,

referent Lysoformwerke, Dunaj XX., Petraschgasse 4.

80 vagonov stavb. lesa 2099

se kupi, in sicer 40 vag. robatega lesa in 40 vag. desk. Najnižje ponudbe od postaje naj se naslovljajo na Josip Hutter & Comp., Inomost, Innrain 22.

1 steklenica 20 vinarjev. Naročila po povzetju.

Ustanovljeno leta 1893.

Ustanovljeno leta 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenam jamstvom sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanjim vlagateljem so za pošl-

5%

ljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice.

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let, pa tudi izven odsekov proti poljubno dogovorjenim odplačilom. — Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali proti poroštvu.

Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 K. Deležnikov je bilo koncem leta 1913 2492 z 17406 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6,788.340 K.

Načelstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, pretat in stolni kanonik v Ljubljani.

II. podpredsednik:

L. podpredsednik: Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani.

Karol Poljak ml., tovarnar v Ljubljani.

Člani: Fran Borštnik, o. kr. profesor v p. v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani; Ivan Dolenc, o. kr. profesor v Ljubljani; dr. Jožef Gruden, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Koblar, dekan v Kranju; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; B. Remeč, ravnatelj trg. zole v Ljubljani; Anton Sušnik, o. kr. gimn. profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, prof. bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, o. kr. gimn. prof. v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, o. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Člari: Anton Čadež, katehet v Ljubljani; Ivan Blakar, profesor v Ljubljani; K. Graber, o. kr. fin. rač. official v Ljubljani; Avguštin Zajc, o. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani,
 n. a. dež. življ. in rejtne, nezg. in lamst. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrti, otroških dot., rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije. Udeležba na dividendah pri življenjski zavarov. že po prvem letu.

Stanje zavarovanj koncem 1914 K 173.490.838.—
 Stanje gar. londov koncem 1914 K 48.732.222-76
 V letu 1914 se je izplačalo za zavarovancem na dividendah čistega dobička K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje veljavno škrti za vojno zavarovanje, naj se v listino koristi otrene do gori imenovane podružnice.

Prospekti zastoj in poštino prosto.

Sposobni zasopniki se sprejmejo po najugodnejšimi pogojih.

Marije Terezije cesta 12.

SANATORIUM EMONA
 ZA NOTRANJE IN KURIRJESKE BOLEZNI.
 PORODNIŠNICA.
 LJUBLJANA - KOMENSKEGA ULICA 4
 ŠEPIZDRVNIK PRIMARIJ DR. FR. DERGANČ

Čučje volno

kupuje vsako množino za vojaške potrebščine po višji ceni kot vsak drug prekupeč. — 1782

IVAN SAVNIK, Kranj (Gorenjsko.)

100 litrov zdrave domače pijače,

zavezanec, dobro in zelo zdravje si lahko vadiš sam priredi z malimi stroški. V ta logi so znani ka ananas, jabolenk, grenadine, malinovec, poprova meta, mahškatice, pomerančnik, dišeca perla, visnjevec. Za pijačo se lahko poleg zaveda hladna pijača po vroča maso ruma in zganja. Skazati se po naravi. Stori z natančnim navodilom stitavo K 4-50 dam eno poverbu. Za gospodarstva, tovarne, delavnice ni, naprečnitve vrednosti, ker delavec ta pijača osveta in ne upijani, vsled česar ne zgube nič na svojih delovnih danih.

Jan Grolich, drogerija „Pri angelu“, Brno 641, Morava, 1351

Služba cerkvenega pomočnika,
 ozir cerkvenika u Ribnici, Dolensko, je izprez-njena. Plačilo po dogovoru. Oglasiti se je osebnu pri organistu Josipu Sichert v Ribnici. 2014

5 vinarjev

stane dopisnica, potom katere izvolite zahtevati moj glavni cenik s 4000 slikami, obsega ož bogato izbero pripravnih predmetov za vsakdanjo raito in darila; cenik se pošlje vsakomur zastoj in poštine prosto.

Prva tovarna ur JAN KONRAD,
 o. in kr. dvorni založnik, Brūx št. 782 (Češko).
 Prisine nikelin, žepne ure po 4-20 K, 5-— K. V srebru 8-40 K, 9-50 K. Nikeln. budika 2-90 K, ure s kukavico 7-85 K, ure z nihalom 9-— K. Pošilja se po povzetju. - Neuganjajoče se zamenja ali denar nazaj. 572

500K

Vam plačam ako Vas srb kurjih očes, brada-vio in trde kože tekoni 3 dni s korenino, brez bolečin ne odpravi **RIA-BALSAM.** Cena lončku z jamstvenim pismom K 1-—, 3 lončki K 2-50, 6 lončkov K 4-50. **Kemeny, Kaschau (Kassa) L.,** poštni prodal 12 12, Ogrsko.

Kava

50% ceneje!

Ameriška štedilna kava, topo dišeca, izdatna in stedišiva 5 kr vreca za poskušnjo K 12-—, post. prosto po povzetju. Pol kilograma prvovrstnega finega čaja za K 2-40 tudi 50 kom. rnzl. lepih i izgledniti pošlje va i K **A. Schapira št. 473,** izvoz kave in čaja, **TISZABOGDANY, Ungarn.**

izberno se je obneslo za vojake v vojski in eplih za vsakega kot najboljšje

bol oblažajoče mazanje

pri prehlajenju, reumatizmu, grihu, influenci, prsni, vratni in bolesti v arbu

Dr. Richter-ja

Sidro-Liniment. capitel oompos.

Nadomestilo za **Sidro-Pain-Expeller.**

Steklenica kron. — 80, 1-40, 2-—.

Dobiva se v lekarnah ali direktno v Dr. Richter-ja lekarni „Pri zlitem levu“, Praga, I., Elizaberna cesta 5.

Dnevno raspoštiljanje.

Razširjajte „DOMOLJUBA“!

Stanje vlog eez 23 milijonov kron.

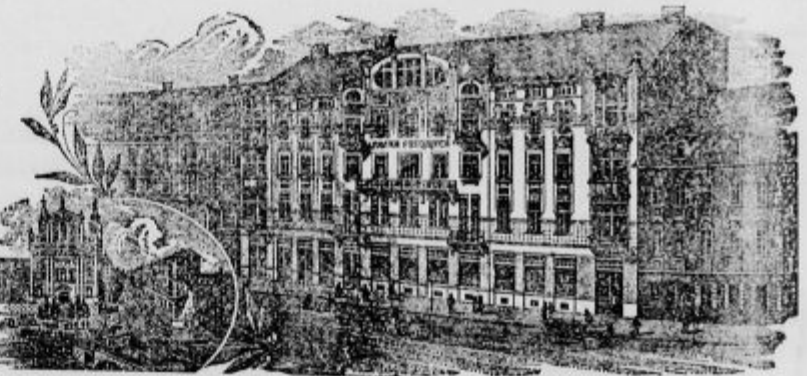
LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruška z neomejeno zavezo
 Ljubljana, Maklošičeva cesta šte. 6, priličje, v las ni hšil nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč tudi cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4 3/4 %** brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih obresti 4-75 kron na leto.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.